

ODLUKA O NAČINU NADGLEDANJA PLATNIH KLIRINŠKIH I OBRAČUNSKIH SISTEMA

("Službeni glasnik RS", broj 46/2009)

1. Radi unapređenja platnih klirinških i obračunskih sistema, Narodna banka Srbije nadgleda (*oversight*) te sisteme na način propisan ovom odlukom.

2. Pojedini pojmovi, u smislu ove odluke, imaju sledeće značenje:

- 1) *nadgledanje platnih klirinških i obračunskih sistema* označava skup aktivnosti usmerenih na unapređivanje njihove sigurnosti i efikasnosti da bi se obezbedilo nesmetano funkcionisanje platnog prometa u zemlji (u daljem tekstu: nadgledanje);
- 2) *platni klirinški i obračunski sistem* označava sistem za transfer novčanih sredstava u kome se, u skladu sa Zakonom o platnom prometu (u daljem tekstu: Zakon) i propisima donetim na osnovu Zakona, obavlja kliring i/ili obračun naloga za plaćanje između najmanje tri učesnika, ne uključujući operatora tog sistema i instituciju za poravnanje (u daljem tekstu: platni sistem);
- 3) *kliring* označava razmenu i obradu naloga za plaćanje učesnika u platnom sistemu radi izračunavanja multilateralnih neto iznosa za obračun;
- 4) *obračun* označava izvršavanje međusobnih naloga za plaćanje učesnika u platnom sistemu i izvršavanje multilateralnih neto iznosa izračunatih u kliringu (u daljem tekstu: poravnanje);
- 5) *učesnik u platnom sistemu* (u daljem tekstu: učesnik) označava:
 - banku iz člana 2. stav 1. tačka 10. Zakona,
 - druge subjekte čije račune Narodna banka Srbije otvara i vodi u skladu sa zakonom kojim je propisano da se ti računi vode kod Narodne banke Srbije,
 - operatora platnog sistema,

- instituciju za poravnanje.

6) *operator platnog sistema* (u daljem tekstu: operator) označava Narodnu banku Srbije i pravno lice koje, u skladu sa Zakonom i propisima donetim na osnovu Zakona, obavlja kliring i/ili poravnanje naloga za plaćanje učesnika;

7) *institucija za poravnanje* označava Narodnu banku Srbije koja, u skladu sa Zakonom i propisima donetim na osnovu Zakona, otvara i vodi račune preko kojih se vrši poravnanje iz odredbe pod 4 ove tačke u realnom vremenu po bruto principu.

3. Narodna banka Srbije nadgledanje obavlja:

- 1) praćenjem i analizom statističkih podataka, informacija, izveštaja i drugih dokumenata koji se odnose na funkcionisanje platnih sistema kojima ona raspolaže;
- 2) procenom usklađenosti platnih sistema s međunarodnim standardima koji se odnose na funkcionisanje tih sistema i principima utvrđenim ovom odlukom zasnovanim na osnovnim principima Banke za međunarodna poravnanja (BIS).

4. Platni sistem funkcioniše na sledećim principima:

- 1) treba da se zasniva na propisima kojima se uređuje platni promet u zemlji i da obezbedi pravno uređenje prava i obaveza operatora i učesnika;
- 2) pravila i procedure ovog sistema treba učesnicima da omoguće da razumeju uticaj tog sistema na svaki od finansijskih rizika (kreditni rizik i rizik likvidnosti) s kojima se suočavaju u toku svog učešća u platnom sistemu;
- 3) treba da ima jasno utvrđene procedure za upravljanje finansijskim rizicima kojima se preciziraju odgovornosti operatora i učesnika u vezi sa upravljanjem tim rizicima;
- 4) treba da bez odlaganja obezbedi konačno poravnanje na dan valute - u toku dana, a najkasnije na kraju dana;
- 5) treba da, u slučaju nemogućnosti poravnanja najvećeg pojedinačnog multilateralnog negativnog neto iznosa učesnika, obezbedi, kao minimum, blagovremeno okončanje dnevnog poravnanja;
- 6) sredstva koja se koriste za poravnanje treba da se vode na računima kod institucije za poravnanje;
- 7) treba da ima visok stepen sigurnosti i operativne pouzdanosti, kao i odgovarajuće planove aktivnosti za vanredne situacije;
- 8) treba da obezbedi da način izvršavanja naloga za plaćanje i nivo usluga budu praktični i ekonomski isplativi za učesnike i njihove klijente;
- 9) treba da se utvrde jasni (transparentni) kriterijumi za učešće u platnom sistemu i da se objave;

10) platnim sistemom treba da se upravlja na efektivan, odgovoran i transparentan način.

5. Principi iz tačke 4. ove odluke utvrđuju se za: a) sistemski značajne platne sisteme i b) značajne platne sisteme, pri čemu je sistemski značajan platni sistem onaj čiji poremećaji u radu ili u radu njegovih učesnika mogu izazvati ozbiljne poremećaje u finansijskom sistemu, a kod značajnog platnog sistema se oni ne mogu izazvati, ali se može izazvati nepoverenje učesnika i njihovih klijenata u te sisteme.

6. Sistemski značajni platni sistemi treba da funkcionišu u skladu sa svim principima iz tačke 4. ove odluke, a značajni platni sistemi najmanje u skladu s principima iz odredaba pod 1, 2, 7, 8, 9 i 10 te tačke.

Ako Narodna banka Srbije nadgledanjem značajnih platnih sistema utvrdi da postoji rizik koji može dovesti do ozbiljnih poremećaja u finansijskom sistemu, odrediće s kojim još principima iz tačke 4. ove odluke ti sistemi treba da se usklade.

7. Kad Narodna banka Srbije nadgledanjem u smislu tačke 3, odredba pod 2, ove odluke utvrdi da platni sistem ne funkcioniše u skladu s principima utvrđenim tom odlukom, obavestiće operatora da je neophodno da funkcionisanje ovog sistema uskladi s tim principima.

8. Za potrebe obavljanja aktivnosti iz tačke 3, odredba pod 2, ove odluke, operator je dužan da, na zahtev Narodne banke Srbije, dostavlja odgovarajuće informacije, izveštaje i dokumente - i to organizacionoj jedinici Narodne banke Srbije u čijem je delokrugu nadgledanje platnog sistema.

9. Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku RS".

- propis objavljen u „Službenom glasniku RS“ broj 46/2009 od 19.06.2009. godine, stupio na snagu 27.06.2009. godine

AKTIVA sistem doo, Novi Sad



Osnivanje preduzeća i radnji, Računovodstvena agencija, Poresko savetovanje
Propisi besplatno www.aktivasisistem.com Obrasci besplatno



Misija, vizija, cilj

Profesionalnim pružanjem usluga najvišeg nivoa iz oblasti administrativno - ekonomsko - finansijsko - pravnog segmenta poslovanja, od osnivanja firme pa tokom celog njenog postojanja, na ekonomičan



način omogućiti mikro i malim preduzećima i preduzetnicima da se u celosti posvete svojoj osnovnoj delatnosti, a administraciju da sa poverenjem prepuste Agenciji.
